

עפ"ג (תל-אביב-יפו) 56587-07-13 - מדינת ישראל נ' חיים קובי

עפ"ג (תל-אביב-יפו) 56587-07-13 - מדינת ישראל נ' חיים קובי מחוזי תל-אביב-יפו

עפ"ג (תל-אביב-יפו) 56587-07-13

מדינת ישראל

ע"י עו"ד ורד שפילמן

נגד

חיים קובי

ע"י ב"כ עו"ד ניצה אורצקי

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[27.11.2013]

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר - אב"ד

כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ

כב' השופטת מרים סוקולוב

מפרקליטות מחוז ת"א (מיסוי וכלכלה)

פסק דין

1. המשיב הורשע לאחר שמיעת ראיות בארבעה פרטי אישום לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה: שימוש במירמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק או להשתמט מתשלום מס. על-פי הנטען בכתב האישום, המשיב היה רשום בזמנו כעוסק מורשה ודיווח לפקיד השומה על הכנסותיו. בשלב מסוים הפסיקה לדווח, וכפועל יוצא מכך סגר פקיד השומה את תיק השומה שלו. אולם, חקירה שהתנהלה בשנים מאוחרות יותר חשפה את העובדה, שהמשיב עסק בעבודות זיפות ואיטום כקבלן משנה, וזאת בשנות המס 2002, 2003, 2005 ו- 2006. המשיב הפיק מעיסוק זה הכנסות שהגיעו לסכום של לפחות כ- 730,000 ₪. המשיב, כאמור, לא דיווח לפקיד השומה על עיסוקו, לא ניהל ספרי חשבונות כנדרש ולא הגיש דו"חות.

כאמור, לאחר שמיעת ראיות, הורשע המשיב בכל העבירות שיוחסו לו. בית-משפט קמא (כב' השופטת ד' שריזלי) הטיל על המשיב, בגזר-דין מפורט ומנומק, מאסר בפועל בן 6 חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות, 10 חודשי אמסר על תנאי וכן קנס כספי בסך 10,000 ש"ח.

2. על גזר הדין מערערת המדינה בפנינו.

על אלה מלינה המדינה:
(א) בית-משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע בין 6 חודשים ברף התחתון ועד ל- 15 ברף הגבוה. אליבא דהמדינה, שגה בית-משפט קמא בקובעו מתחם ענישה זה. המתחם הראוי היה 9 עד 15 חודשים. זהו המתחם העולה מהפסיקה, זהו המתחם המתחייב מנסיבות תיק זה. המדינה מפנה למספר רב של פסקי-דין עליהם היא מתבססת בקביעת המתחם המוצע על ידה.

(ב) עוד מפנה המדינה לערך החברתי המוגן הגלום בעבירות המס. ערך חברתי זה בא לידי ביטוי לא רק בגובה הסכום שמדובר בו (שאינו מבוטל כלל ועיקר בתיק הנוכחי), אלא גם ובעיקר בכל ההיבטים של תשלום המס. באי-תשלום המס פוגע המשיב, או כל אדם הפועל כמוהו, בכל אותו ציבור שותק של משלמי המס, שפעמים רבות מתקשים בתשלום המס ועדיין אינם נוטלים חירות לעצמם שלא ישלמו.

(ג) באשר לקביעת הענישה בתוך המתחם, קרי - שלב גזר הדין: גם בנושא זה, לטענת המדינה, שגה בית-משפט קמא. לא היה מקום למקם את המשיב ברף התחתון של המתחם שנקבע על ידו. המשיב לא הסיר את המחדלים עד היום. לענין זה טוענת המדינה, כי לא ניתן להסתפק בכך שהמשיב הגיש דו"חות שלא התקבלו על-ידי פקיד השומה. אכן הגיעו עם המשיב להסכם פשרה כלשהו ביחס לתשלום, אולם אין בכך כדי לומר שהמשיב הסיר את המחדל. הפשרה הושגה, משום שלא ניתן היה להגיע למספרים אמיתיים, שהרי המשיב לא ניהל חשבונות בנסיבות אלה, לא ניתן לראות בכך, כאמור, משום הסרת המחדל.

(ד) עוד טוענת המדינה, כי בית המשפט נתן משקל יתר למצבו הכלכלי של המשיב, כעולה מגזר הדין, וכן למצבו הבריאותי. באשר לנושא אחרון זה מפנה המדינה לכך שהמשיב הציג בפני הממונה על עבודות שירות תיעוד רפואי על-כך שהוא כשיר לביצוע עבודות שירות. משמע, אין לייחס משקל רב לענין תחלואים שונים להם טען.

(ה) נושא נוסף אליו התייחסה המדינה עניינו חלופי הזמן. בית-משפט קמא ראה להקל עם המשיב, בהינתן העובדה שהעבירות הן מהשנים שפורטו לעיל וגזר הדין ניתן לפני חודשים ספורים, קרי - ב- 18.3.13. לטענת המדינה, חלפו רק כשנה וחצי מאז חשיפת העבירה ועד להגשת כתב האישום, וזוהי התקופה הרלבנטית. לענין חלופי הזמן, כשיקול להקלה בעונש, המשיב העלים מקור הכנסה שלם, ועל-כן לא ניתן לבא בטרוניה למדינה על-כך שהפרשה לא נחשפה עד לנקודת הזמן שבו נחשפה בפועל.

3. הסניגורית טוענת, כי אין מקום להתערב בגזר הדין. טענתה המרכזית של הסניגורית היא, כי בית-משפט קמא הגיע לענישה נכונה, ראוייה ומידתית בנסיבות תיק זה, גם אם ההנמקה לוקה בנקודות מסויימות.

על אלה שמה הסניגורית את הדגש:
(א) באשר להסרת המחדל: המשיב הסיר את המחדל בכך שהגיש דו"חות. אכן, היו שאלות ביחס לדו"חות המתקנים, אולם בעיקרו של דבר, המשיב לפחות הראה את רצונו הטוב בכך שהגיש את הדו"חות. בהקשר זה טענה הסניגורית גם, כי לו היה המשיב מגיש דו"חות בזמנו, הדעת נותנת כי לא היה משלם מס בשל נימוקים שונים, וגם לנושא זה יש משמעות לענין הענישה.

(ב) המתחם שקבע בית-משפט קמא הוא מתחם ראוי. בדומה לתביעה, גם הסניגוריה מפנה לפסיקה רבה שבה ניתנו עונשים דומים בנסיבות לא פחות חמורות מנסיבות התיק הנוכחי. מדובר בעבודות אקראיות שהתפרסו, כאמור, על-פני השנים דלעיל. לפיכך, הנסיבות צריכות להיחשב כנסיבות ייחודיות, שאינן מצויות ברף העליון של העבירות על-פי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה. הסניגורית טוענת לענין הנסיבות, כי אין מדובר בהנפקת חשבוניות פיקטיביות או בשימוש בחשבוניות כוזבות, שעל-כן יש לראות את הנסיבות כמצויות ברף התחתון של החומרה, ומכאן הענישה.

(ג) עוד מלינה הסניגורית על-כך, שהמדינה לא הביאה ראיות לענין גובה המס.
(ד) טיעון נוסף אותו העלתה הסניגורית מתייחס אף הוא לרף הענישה המשתקף מהפסיקה. הפסיקה כולה נתגבשה לפני תיקון 113, שעל-כן לא נתנה ביטוי לשיקול הדומיננטי שהוכתב על-ידי תיקון זה. נתון זה צריך להילקח בחשבון הן לענין מתחם הענישה והן לענין הענישה בפועל. בית-משפט קמא ציין בגזר הדין, כי הוא רואה לנכון לסטות ממתחם הענישה שנקבע על ידו, ולו רק בהיבט של ריצוי העונש בדרך של עבודות שירות בהבדל מהמאסר מאחורי סורג ובריח. הסניגוריה מסכימה, כי יתכן שלא היה מקום להנמקה זו ואולי לא היה מקום לסטייה מהמתחם. אלא שבית המשפט לא נזקק לנימוק של סטייה מהמתחם, משום שמלכתחילה המתחם אמור להתחיל בעבודות שירות, שעל-כן אין מדובר בסטייה ממנו.
4. עד כאן טיעוני הצדדים בקליפת אגוז. דעתנו היא, כי יש ממש בערעור זה. הנימוקים להשקפתנו מצויים במה שפורט כבר לעיל מפי הצדדים, כל אחד מהם בהיבט אותו מצא לנכון להדגיש. להלן נתייחס אליהם בקצרה.

5. באשר לחומרת העבירות שמדובר בהן - ספק אם נוכל לחדש בהקשר זה, שהרי הפסיקה גדושה ומלאה באמירות באשר למשמעותה של העבירה שמדובר בה. המשיב העלים מקור הכנסה שלם, ועשה זאת לאורך תקופה ארוכה במיוחד, 4 שנים שאין ברצף. אנו רואים להעיר במאמר מוסגר, כי לשיטתנו שהיתה באמצע שנה הפסקה (שנת 2004) והמשיב חזר לאחר מכן לסורו בשנים שלאחריה, מוסיפה נופך של חומרה להתנהלותו. מכל מקום, לא על-כך יושם הדגש. הדגש הוא על עצם אורכה של התקופה, 4 שנים ארוכות, שבמהלך כל יום מהם יכול היה המשיב להתעשת, להתחיל לנהל ספרים וכפועל יוצא מכך להגיש את הדו"חות הנדרשים ממנו. הסכום שמדובר בו אף הוא איננו מבוטל. כאמור, כ- 730,000 ₪. מקובלת עלינו טענת התביעה, כי חומרת המעשים איננה נמדדת אך ורק על-פי גובה הסכומים, הגם שנתון זה הוא גם נתון בעל משמעות. הערך החברתי המוגן נפגע במידה רבה גם כאשר הסכום איננו סכום "המרקיע שחקים". בין היתר טען המשיב, כי הוא ביצע את העבירות בשל קשיי פרנסה. ועל-כך נוכל לומר רק, כי טוב לה לטענה זו שלא הושמעה משהושמעה. מרבית אזרחי ישראל נאנקים תחת עול המיסים, חורקים שניים כאשר בכל סכום שהם מרוויחים הם צריכים לשתף את מדינת ישראל, ועדיין מתנהלים, כפי שנדרש מהם להתנהל, במילים אחרות מנהלים ספרים ומשלמים מס. לו היינו נותנים פתח לטענה שקשיי פרנסה מצדיקים אי-ניהול ספרים, הדעת נותנת, כי מרבית האזרחים היו פטורים מחובה זו. ובאותו הקשר: הזדמן לנו, כמו כמעט לכל מותב העוסק בתחום זה, להביע את דעתנו על הטיעון, ולפיו לו היה פלוני מנהל ספרים כדן, הוצאותיו בייצור ההכנסה היו מביאות לכך שבסופו של יום לא היה צריך לשלם מס. יתכבד פלוני וינהל ספרים, ולאחר מכן יעלה טענה זו. מי שאינו מנהל ספרים, כורת את הענף עליו הוא יושב, ככל שהדבר אמור בטענה דלעיל.

באשר להסרת המחדל - גם בענין זה מקובלת עלינו טענת המדינה, כי המשיב לא הסיר את המחדל. ככל שביררנו ושמענו מפי הצדדים, לא שולם תשלום כסף כלשהו על-חשבון המחדל. לכך הסכימה גם הסניגור. ובמילים אחרות, הסניגורית הסכימה לכך כי המחדל לא הוסר. הגשת הדו"חות שלגבי חלקם לפחות, כך אנו מבינים, היו שאלות ותהיות של פקיד השומה, איננה יכולה להיחשב כהסרת מחדל, גם אם שלטונות המס הגיעו להסכם פשרה כזה או אחר, בהינתן הנסיבות, עם המשיב. לא זה המקרה שבו ניתן להיבנות מטיעון זה.

באשר לחלופי הזמן - נראה לנו, כי בנושא זה יש צדק מסוים בדברי כל אחד מהצדדים. בסופו של יום הזמן הוא זמן, הוא איננו עוצר ומדובר בעבירות שתחילתן בשנת 2002, כאשר אנו מצויים היום בסיומה של שנת 2013. יחד עם זאת, צודקת המדינה שעבירות המס ככלל שונות בהיבט זה מעבירות שונות, בשל הקושי בחשיפתן. במקרה הנוכחי בין החשיפה להגשת כתב האישום חלפה כשנה וחצי, דהיינו - תקופה סבירה. לפיכך, לטיעון בדבר חלופי הזמן יש לתת משקל מסוים, אולם לא משקל מכריע.

7. מכאן לשורה התחתונה - נראה לנו, כי הרף התחתון בנסיבות תיק זה צריך היה לעמוד על 8 חודשי מאסר, שהאמירה הגלומה בכך היא שלא ניתן להסתפק במאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. אפילו היינו מקבלים את הרף העליון בו נקב בית-משפט קמא (ואיננו נכנסים לדיון בסוגייה זו) הצבת הרף התחתון על 8 חודשים מצביעה על-כך שזוהי התקופה המינימלית אותה יש להטיל במקרה הנוכחי. איננו מסכימים עם בית-משפט קמא לכך, שהיה מקום לסטות בתיק זה מהרף התחתון שנקבע על ידו. ומשאמרנו כי הרף עומד על 8 חודשים, התוצאה האופרטיבית מתחייבת. אנו קובעים, איפוא, כי המשיב ירצה 8 חודשי מאסר בפועל. יתר חלקי גזר הדין ישארו בעינם.

החלטה

הנדון יתייצב למאסרו בבית מעצר ניצן ביום 5.1.14 עד השעה 12:00 או על-פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מפסק-דין זה.

על הנדון לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טל': **-*****-**-

הערבויות שהופקדו בתיק ישמשו להבטחת התייצבותו לריצוי המאסר.

ניתן צו עיכוב יציאה מהארץ.

ניתנה והודעה היום כ"ד כסלו תשע"ד, 27/11/2013 במעמד הצדדים.